

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**III Всеукраїнської
науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

**«Соціально-етичні та деонтологічні проблеми
сучасної медицини
(немедичні проблеми в медицині)»
24-25 лютого 2022 року**

м. Запоріжжя

УДК 614.253(063)

С69

Редколегія:

Боярська Л.М. – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

Утюж І.Г. – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Котлова Ю.В. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Сепетий Д.П. – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Мегрелішвілі М.О. – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Касаткіна К.А. – кандидат історичних наук, викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Павленко Н.В. – кандидат філософських наук, викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

Збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (24-25 лютого 2022 року). – Запоріжжя: ЗДМУ, 2022. – 248 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Герасімчук Т.С., Стрижко М.В., Сліпко В.О.</i> Вплив SARS-COV-2 на психічне здоров'я та неврологічний стан населення	57
<i>Корсак Ю.К.</i> Про джерела сучасних консцієнтальних нападів та підвищення стійкості молоді	61
<i>Іванькова Н.А.</i> Філософські проблеми в умовах зміни парадигми навчання	65
<i>Дубініна Я.П., Герасімчук Т.С., Шаменко В.О.</i> Антивакцинаторство: міждисциплінарний підхід до оцінки явища	66

2. ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

<i>Боярська Л.М., Котлова Ю.В., Подліанова О.І., Потапенко С. В., Левчук-Воронцова Т.О., Дмитрякова Г.М., Гребенюк Л.В.</i> Професійне формування особистості лікаря у світі нових освітніх реалій	70
<i>Турган О.Д.</i> Енергія художнього слова в системі підготовки фахівців медико-фармацевтичного спрямування	73
<i>Марушко Ю.В., Дмитришин Б.Я., Бовкун О.А., Єсіпова С.І., Дмитришин О.А.</i> Формування соціальних навичок як необхідного компонента конкурентоспроможності лікаря	75
<i>Карпенко К.І.</i> Викладання курсу «Етикет у суспільстві, етикет в медицині»: виклики та відповіді	77
<i>Касаткіна К.А.</i> Особистісно-орієнтований підхід в організації самостійної роботи іноземних студентів	80
<i>Стиця Н.В.</i> Принцип цілісності світоглядної підготовки лікаря	82
<i>Ravlenko N.V.</i> The importance of “soft skills” in formation of physicians’ competencies	84
<i>Самойленко О.В., Степанов О., Уточкін Я.</i> Нейрофізіологічні стратегії оптимізації підготовки до іспиту КРОК	85
<i>Четвертак Т.Ю., Шкопинська Т.Є., Поправко М.І.</i> Розвиток емоційного інтелекту здобувачів медичної освіти	87
<i>Цуркан М.В., Цуркан І.М.</i> Роль української мови у підготовці міжнародних фахівців медичної галузі	88
<i>Уварова О.О., Сікорська О.О.</i> Уміння самоорганізації у майбутніх лікарів як умова формування професійного іміджу	90
<i>Ткач А.В.</i> Суспільно-гуманітарні дисципліни – основа національно-патріотичного виховання майбутнього лікаря	91
<i>Канигіна С.М., Черепок О.О., Пузік С.Г., Волох Н.Г.</i> Деонтологічна готовність фахівців спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»	93
<i>Канигіна С.М., Черепок О.О., Дац Д.І., Івченко А.О.</i> Соціально-етичні, деонтологічні та професійно спрямовані питання підготовки фахівців з фізичної терапії	94
<i>Корсак К.В.</i> Про зв'язок емоційного здоров'я молоді України з вибором змісту обов'язкового компонента національної освіти	96

- кафедрою медичної та фармацевтичної інформатики і новітніх технологій, що дає можливість засвоєння нових електронних програм для більш ефективного викладання предмету;
- кафедрою патологічної фізіології з курсом нормальної фізіології, з метою поглибленого вивчення імунології і патогенезу захворювань та усвідомлення інтернами доцільності патогенетичного лікування і діагностики імунодефіцитних станів у дітей;
- кафедрою мікробіології, вірусології та імунології, яка дає можливість різнобічного вивчення патогенів-збудників захворювань у дітей для розуміння антибіотикорезистентності на тлі етіотропної терапії і можливостей її попередження;
- кафедрою суспільних дисциплін. Життя потребує професійно підготовлених лікарів, які матимуть інтелектуально розвинутий світогляд, відповідний рівень творчого потенціалу, володітимуть здатністю самостійно приймати рішення в предметно-практичній і духовно-теоретичній сферах. Саме такі запити може задовольнити філософія та інші суспільні дисципліни. Вони надають можливості всебічного розвитку особистості, дають змогу розвинути клінічне мислення інтернів, допомагають розумінню сутності медицини, її місця та ролі в житті суспільства, наділяють здатністю цілісно усвідомлювати навколишній світ як сукупність взаємопов'язаних процесів. Лікарі, які шукають нові шляхи прогресу медичної науки та удосконалення своєї діяльності, завжди відчують потребу у філософських знаннях.

ЕНЕРГІЯ ХУДОЖНЬОГО СЛОВА В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

*Турган Ольга Дмитрівна, д.філол.н., професор,
завідувач кафедри культурології та українознавства,
Запорізький державний медичний університет*

У епоху соціально-економічних змін, процесів глобалізації перед закладами вищої освіти, й зокрема медико-фармацевтичного спрямування, постає завдання підготовки висококваліфікованих фахівців, професіоналів, які здатні сприймати й засвоювати знання й генерувати прогресивні ідеї. Основними чинниками інноваційних технологій навчання є збільшення ролі активної пізнавальної діяльності й автономії, самоуправління, самокерованості студентів.

Розвиток медицини і фармації нерозривно пов'язаний з еволюцією гуманітарних знань, гуманізму, морально-етичних вимірів. Ганс-Георг Гадамер у статті «Істина в гуманітарних науках» зазначає, що «Плідність гуманітарного пізнання видається спорідненішим з інтуїцією митця, ніж з методичним духом дослідження... Науково-гуманітарне пізнання завжди має в собі щось від самопізнання. Ніде хибна думка не буває такою легкою й такою близькою, як у самопізнанні, але й ніде, де воно вдається, це не означає так багато для буття людини...» Саме в мистецтві, наголошує вчений, «...людина зустрічається з самою собою, дух зустрічається з духом» [1, с. 38-39; 41, 63].

Письменники переконані, що одним із універсальних вимірів людини є душа, яка утримує загадковий, ірраціональний світ, наповнений образами, уявою, фантазіями, емоціями, пристрастями. Таємниця духу митця та його епохи криється в душі, сумніви, муки, переживання якої постають у Слові.

У естетико-психологічному трактаті «Із секретів поетичної творчості» І. Франко, переповідаючи основні положення праці М. Дессуара «Das Doppel-Ich», акцентує увагу на тому, що «...найбільша частина того, що чоловік зазнав в житті, найбільша частина усіх тих сугестій, які називаємо вихованням і в яких чоловік вбирає в себе здобутки многотисячолітньої культурної праці всього людського роду, перейшовши через ясну верству верхньої свідомості, помалу темніє, щезає з поверхні, тоне в глибокій криниці нашої душі і лежить там погребана, як золото в підземних жилах. Та й там, хоч неприступне для нашої свідомості, все те добро не перестає жити, раз у раз сильно впливає на наші суди, на нашу діяльність і кермує нею не раз далеко сильніше від усіх контраргументів нашого розуму.» [3, с. 61].

У контексті викладання соціогуманітарних дисциплін у медичних університетах необхідно дотримуватися методологічної настанови, що ЗВО мають бути не лише вищою ланкою освітнього процесу, але й «вершиною моральної культури нації» (Вільгельм фон Гумбольдт).

При вивченні навчальних дисциплін історико-культурологічно-мовного циклу («Історія України та української культури», «Українська мова за професійним спрямуванням», курсів за вибором «Медицина та художня культура», «Теорія і практика професійної мовної комунікації», «Тренінг спілкування» та ін.) велика увага приділяється як студіюванню особливостей різних культурно-історичних епох нашої держави, медично-фармацевтичної термінології, так і ознайомленню з художнім словом митців, в якому криються «вічна таїна», «вічна загадка любові» (Гр. Тютюнник), «секрети поетичної творчості» (І. Франко). Адже художнє слово наділене здатністю заряджати реципієнта своєю енергією.

У навчально-виховному процесі використовуються зразки художніх творів видатних вітчизняних і зарубіжних письменників різних історичних періодів. Художньо-енергетичний потенціал творів Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, О. Олесья, Д. Павличка, І. Драча, М. Вінграновського, Є. Гуцала, О. Забужко та інших є своєрідною формою психотерапії, пізнання, зцілювання душі. Видатний філолог О. Потебня писав: «Визнання ...духу в розумінні свідомої розумової діяльності, що передбачає поняття, які утворюються тільки шляхом слова, ми побачимо, що дух без мови неможливий, через те що сам утворюється за допомогою мови і мова в ньому є перша за часом подія» [2, с. 37].

Студентам безпосередньо під час аудиторних занять і в завданнях для самостійної роботи пропонуються поезії для вивчення напам'ять про роль слова як найкоштовнішого скарбу народу, зразки різних жанрів усної народної творчості (прислів'я, приказки, пісні, загадки, думи, легенди тощо), висловлювання діячів культури про значення видів мистецтва і літератури зокрема, авторські художні тексти для написання ректорського диктанту, всі ці форми роботи сприяють формуванню світогляду майбутніх фахівців медико-

фармацевтичного спрямування, які поповнюватимуть лави національної інтелігенції з ціннісною парадигмою високої духовності й людяності, універсальності знань.

Список використаних джерел

1. Гадамер Г.-Г. Истина і метод / Основи філософської германістики. У 2-х т. Київ: Юніверс, 2000. Т. 1. 459 с.
2. Потебня А.А. Мысль и язык. Одесса, 1992. 189 с.
3. Франко І. Из секретів поетичної творчості: Збір. тв. у 50 т. Київ: Наукова думка, 1981. т. 31. С.45–118.

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК ЯК НЕОБХІДНОГО КОМПОНЕНТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЛІКАРЯ

*Марушко Юрій Володимирович, доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри педіатрії післядипломної освіти,
Дмитришин Богдана Ярославівна, кандидат медичних наук,
доцент кафедри педіатрії післядипломної освіти,
Бовкун Оксана Анатоліївна, кандидат медичних наук,
асистент кафедри педіатрії післядипломної освіти,
Єсіпова Світлана Іванівна, кандидат медичних наук,
доцент кафедри педіатрії післядипломної освіти,
Дмитришин Ольга Андріївна,
асистент кафедри педіатрії післядипломної освіти,
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця*

Вступ. Євроінтеграція України, глобалізація наукових процесів вимагають модернізації вищої медичної освіти в Україні, диктують нові умови і ставлять високі вимоги до підготовки майбутніх лікарів та їх безперервного професійного розвитку. Для забезпечення конкурентоспроможності в сучасних умовах спеціалісту будь-якого профілю необхідно, поряд з фаховими компетентностями і знанням іноземної мови, володіти вмінням збирати необхідні факти, аналізувати інформацію, формулювати та аргументувати думку, творчо реагувати на кризові стани, бути креативним, вміти спілкуватися. Саме такі навички отримали назву *soft skills* або «м'яких» чи «гнучких» на відміну від «жорстких» (*hard skills*) спеціальних фахових вмінь, і власне їх поєднання забезпечує високоефективне виконання професійних обов'язків спеціаліста [3, с. 40].

Мета роботи – проаналізувати можливості формування соціальних навичок лікаря впродовж вивчення дисциплін педіатричного циклу для підготовки високопрофесійних конкурентноспроможних фахівців. Використано бібліографічний та інформаційно-аналітичний методи дослідження.

Основна частина. «М'які» навички – комплекс неспеціалізованих, надпрофесійних навичок, які відповідають за успішну участь у робочому процесі, високу продуктивність і, на відміну від спеціалізованих навичок, не пов'язані з конкретною сферою. Тому формування універсальних компетентностей необхідні фахівцям для реалізації власної професійної кар'єри.